

“Davacı vekili 05/09/2023 tarihli dilekçesinde; dava konusu Basın İlan Kurumunun işleminin kanuni hiç bir dayanağının bulunmadığını, Anayasa Mahkemesinin 2022 tarihli kararında 195 sayılı Kanunun Müeyyide başlıklı 49. maddesinin basın ahlak esasları ile sınırlı olmayan sistematik sorunlara işaret ettiğini, 195 sayılı Kanunun 49. maddesinde hangi fiillerin ne şekilde cezalandırılmaya konu olacağı hususunun tamamen BİK'nın yetkisine bırakıldığı, BİK tarafından alınan genel kurul kararları ve bunun ile birlikte yönetim kurulu kararları için çerçeve hükümler düzenlenmediği, sınırları belirsiz bir düzenlemeye kanun yoluyla imkan tanıdığının görüldüğünü, dolayısıyla Anayasa Mahkemesinin pek çok kararında başvuruçuların bu nedenle hak ve yükümlülüklerini ön görerek davranışlarını bu doğrultuda tanzim etmesini imkansız kılan 195 sayılı yasanın 49.maddesinde yer alan kuralın ön görülebilirlik koşulunun sağlandığının söylenemeyeceği tespiti yapıldığını, bu itibarla Anayasanın 152. maddesi uyarınca 195 sayılı Kanunun 34., 35. ve 49. maddelerinin anayasaya aykırı olması nedeniyle Anayasa Mahkemesine somut norm denetimi yoluyla götürülmesini talep etmiştir.

Davalı taraf Anayasaya aykırılık itirazı üzerine vermiş olduğu 19/09/2023 tarihli dilekçesinde; bu konuda daha önce Rize İdare Mahkemesi tarafından bahse konu maddelerin somut norm denetimi için Anayasa Mahkemesine müracaat edildiği ancak 29/12/2011 tarih 2010/78 Esas 2011/177 Karar sayılı karar ile 195 Sayılı Kanunun 32. ve 34. maddelerini anayasaya uygun bulduğunu ve bu kararın da Anayasa Mahkemesinin BİK ile ilgili önemli tespitler yaptığını, Anayasa Mahkemesinin ayrıca 49. madde ile ilgili yapısal sorun olduğu gerekçesiyle pilot karar verdiğini ve bu maddenin yeniden düzenlenmesi için dosyayı Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderdiğini ancak söz konusu kararın Basın Ahlak Esasları ile ilgili olup bu davanın Basın Ahlak Esasları ile ilgisi bulunmadığını, davacı tarafın zaten TBMM'nin gündeminde olan bir madde ile ilgili Anayasa Mahkemesine somut norm denetimi için müracaat talebinin yargılamayı uzatma amacını taşıdığını bildirerek talebin reddine karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkememizce tarafların dilekçeleri değerlendirilmiş, iptali istenilen 195.sayılı Kanunun 34, 35 ve 49. maddeleri değerlendirilmiştir. Bu kapsamda yapılan değerlendirme sonucu 195 sayılı Kanunun 49. maddesi yönünden davacının anayasaya aykırılık iddiası mahkememizce de ciddi bulunmuş ve 49. madde ile ilgili Anayasa Mahkemesi pek çok kararında sistematik sorun varlığına işaret etmiş özellikle kanunun 49. maddesindeki resmi ilan ve reklam kesme cezalarına ilişkin koşulların çerçevesinin çizilmesi, belirli bir açıklık ve kesinlikte olan ifadeler ile kanun maddesinin şekli ve maddi yönden yeniden düzenlenmesi, kanunun 49. maddesinde ki resmi ilan ve reklam kesme usulünü kapsamı belirlenirken dengeleme kriterleri göz önüne alınarak ilgili kuralların olabildiğince dar bir uygulama alanına izin verecek şekilde tasarlanması ve kullanımının acil bir toplumsal ihtiyacın gerekli kıldığı durumlara özgülenmiş olması gerektiğinin dikkate alınmasını, bu bağlamda hangi davranış veya olgulara hangi hukuksal sonuçların bağlanacağı ve bu bağlamda kurumsal makamlar için nasıl bir müdahale yetkisi doğacağı belirli bir kesinlik ölçüsünde ortaya konulması gerektiği, bu çerçevede 49. maddenin basının etik niteliklerini artırmaya yönelik sunduğu korumanın sınırları netleştirilmeli ve hangi eylemlerin bu nitelikleri ihlal edeceği konusunda bir ölçüt/eşik değer belirlenmesi gibi kriterlerin oluşturulması yönünde tespitler yapıldığı anlaşılmakla söz konusu 195.Sayılı Kanunun 49. maddesinin anayasaya aykırılığı nedeniyle iptal istemli Anayasa Mahkemesine itiraz başvurusunda bulunulmasına karar vermek gerekmiştir.

Davacı tarafın 195 sayılı yasanın 34. ve 35. maddeleri yönünden anayasaya aykırılık iddiası yönünden yapılan incelemede ise; Anayasa Mahkemesine daha önce bu maddeler ile

Esas Sayısı : 2023/168

Karar Sayısı : 2025/132

ilgili somut norm denetimi yönünden iptal istemli başvuruda bulunulmuş ve Anayasa Mahkemesi somut norm denetimi yönünden her iki maddede anayasaya aykırılık tespit etmemiş ve talebi reddetmiştir. Bu itibarla söz konusu iki madde yönünden istemin reddine karar vermek gerekmiştir.

KARAR:

1-195 sayılı Kanunun 49. maddelerinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle somut norm denetimi yoluyla iptali istenilen Anayasa Mahkemesine itiraz başvurusunda bulunulmasına,

2-195 sayılı Kanunun 34 ve 35 maddelerinin anayasaya aykırılığı itirazı mahkememizce ciddi bulunmadığından ve daha önce bu yönde Anayasa Mahkemesince somut norm denetimi yapılarak anayasaya aykırılık olmadığı tespit edildiğinden bu iki madde yönünden istemin reddine,

3-İşbu kararın bir örneğinin taraf vekillerine tebliğine,

Dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda karar verildi.”